

Valsts ieņēmumu dienests

Priekšnodokli par N1 kategorijas transportlīdzekli atskaita pilnā apmērā, ja to izmanto kravu, nevis cilvēku pārvadājumiem

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) atgādina, ka priekšnodokļa atskaitīšanas ierobežojumus par izmaksām, kas ir saistītas ar vieglo automašīnu iegādi, nomu un importu, kā arī ar minēto automašīnu uzturēšanas izmaksām, nosaka Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.pants.

No valsts budžetā maksājamās nodokļa summas kā priekšnodoklis nav atskaitāmi 50 procenti no nodokļa par iegādātu, nomātu vai importētu vieglo pasažieru automašīnu, kuras sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, nepārsniedz astoņas sēdvietas un kura nav neviena no Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.panta 1.¹ daļas 1.punktā[1] minētajām automašīnām, kā arī ar šādas automašīnas uzturēšanu saistītās izmaksas, tai skaitā izmaksas par automašīnas remontu un degvielas iegādi.[2]

Atsevišķos gadījumos arī kravas furgons, kurš tehniskajā pasē ir klasificēts kā mehāniskais transportlīdzeklis, kas projektēts un būvēts galvenokārt kravu pārvadāšanai (N1 kategorijas transportlīdzeklis), kā arī kravas transporta kaste (N1G kategorijas transportlīdzeklis), faktiski var tikt izmantots arī pasažieru pārvadāšanai kā vieglā pasažieru automašīna.

Norādām, ka nodokļu administrācija nosaka nodokļa maksājuma apmēru, ņemot vērā nodokļu maksātāja atsevišķa darījuma vai darījumu kopuma ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu.[3] Tas nozīmē, ka ir jāvērtē, kādiem mērķiem N1 kategorijas kravas furgons vai kravas transporta kaste (N1G) tiks izmantota, t.i. – kravas vai pasažieru pārvadāšanai.

Iepriekš minētais priekšnodokļa atskaitīšanas ierobežojums attiecībā uz vieglajām pasažieru automašīnām ir attiecināms uz tādām, kuras faktiski tiek izmantotas pasažieru pārvadāšanai, nevis kravu pārvadāšanai neatkarīgi no tā, kāda transportlīdzekļa kategorija ir norādīta transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā. Ievērojot minēto, jebkuras personas rīcībā ir jābūt pierādījumiem, kā konkrētā automašīna faktiski tiek izmantota.

Līdz ar to, ja N1 kategorijas kravas furgons vai N1G kategorijas kravas transporta kaste tiks izmantota atbilstoša izmēra un svara kravu pārvadāšanai, tad Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē tā nebūs uzskatāma par vieglo pasažieru automašīnu un uz tās iegādi un uzturēšanas izdevumiem nav attiecināms Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.panta otrās un piektās daļas regulējums.

Savukārt, ja N1 vai N1G kategorijas transportlīdzeklis netiek izmantots atbilstošu izmēru un svara kravu pārvadāšanai, bet gan cilvēku un viņu bagāžas pārvadāšanai, Pievienotās vērtības

nodokļa likuma izpratnē tā ir vieglā pasažieru automašīna, uz ko attiecināmi likuma 100.pantā noteiktie priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību ierobežojumi (ja nav nodrošinātas Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.panta ceturtajā daļā noteiktās prasības, tad uz automašīnu ir attiecināms Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.panta otrajā daļā minētais priekšnodokļa atskaitīšanas ierobežojums 50% apmērā).

Ievērojot Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.panta trešās daļas ceturtajā punktā un ceturtajā daļā noteikto, minētie ierobežojumi nav attiecināmi uz gadījumu, kad automašīna tiek izmantota ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai un reģistrēts nodokļa maksātājs kārtā ar saimnieciskās darbības veikšanu saistīto braucienu uzskaiti, izmantojot maršruta kontroles sistēmu — iekārtu, kas uztver globālās pozicionēšanas sistēmas (GPS) satelītu raidītos signālus un nosaka automobiļa koordinātas reālā laikā un vietā, kā arī atbilstoši uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli regulējošajiem normatīvajiem aktiem automašīnu ir deklarējis transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā.

Tādējādi, lai reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa maksātājs pierādītu un pamatotu, ka N1 vai N1G kategorijas transportlīdzeklis tiek izmantots saimnieciskās darbības ietvaros tikai ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai un tam būtu tiesības atskaitīt priekšnodokli pilnā apmērā, t.i. 100% apmērā, ir jānodrošina Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.panta ceturtajā daļā noteikto prasību izpilde, attiecīgi jākārtā ar saimnieciskās darbības veikšanu saistīto braucienu uzskaiti, izmantojot GPS nodrošināto maršruta kontroles sistēmu.

Savukārt, ja N1 vai N1G kategorijas automašīna tiek izmantota saimnieciskās darbības ietvaros tikai ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai, bet nav nodrošinātas Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.panta ceturtajā daļā noteiktās prasības, tad uz automašīnas iegādes, nomas, uzturēšanas izmaksām ir attiecināms 100.panta otrajā daļā minētais priekšnodokļa atskaitīšanas ierobežojums 50% apmērā (papildu attiecībā uz degvielu jāievēro arī Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.panta piektajā daļā noteiktais ierobežojums).

[1] (1¹) No valsts budžeta maksājamās nodokļa summas kā priekšnodoklis pilnībā nav atskaitāma nodokļa summa par:

1) tādas vieglās pasažieru automašīnas iegādi, nomu un importu, kuras sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, nepārsniedz astoņas vietas, vai tādas kravas automašīnas ar pilnu masu līdz 3000 kilogramiem iegādi, nomu un importu, kas ir reģistrēta kā kravas furgons un kam ir vairāk nekā trīs sēdvietas (ieskaitot vadītāja sēdvietu), ja minēto automašīnu vērtība atbilst uzņēmumu ienākuma nodokli regulējošos normatīvajos aktos noteiktajai reprezentatīvā automobiļa vērtībai.

[2] Pievienotās vērtības nodokļa likuma 100.panta otrā daļa

[3] Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 23.panta četrpadsmitā daļa